

Motion till riksdagen 2011/12:K252

av **Tina Acketoft och Anna SteeleKarlström (FP)**

Sverige som republik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att republik bör införas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att så länge som monarkin existerar som statskick bör kungen fråntas sin roll som ordförande i Utrikesnämnden.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att så länge som monarkin existerar som statskick bör utländska ambassadörer överlämna sina kreditivbrev hos talmannen eller utrikesministern.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att så länge som monarkin existerar som statskick bör utrikesministern utfärda utnämningssbrevet till svenska konsulater utomlands.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att så länge som monarkin existerar som statskick bör statschefsrollen i förhållande till främmande makt utövas av talmannen eller statsministern.

Motivering

Monarki är i ett principiellt perspektiv oförenlig med demokrati. Riksdagen bör därför besluta att förändra grundlagarna och därmed möjliggöra övergång till republikanskt statskick. Sedan 1970-talet saknar förvisso monarken många formella maktbefogenheter genom att inte bidra till regeringsbildningen, inte vara formell överbefälhavare etc. Men viss makt finns kvar. I 1 kap. 1 § regeringsformen: ”All offentlig makt i Sverige utgår från folket.” Detta är den politiska demokratins grundläggande princip. Men det finns ändå i våra grundlagar rester av icke-demokratiska principer och odemokratiska maktför-

Fel! Okänt namn på

hållanden. I 5 §: ”Konungen (...) är rikets statschef.” Denna position utses inte via demokratiska principer utan tillkommer ”manliga och kvinnliga efterkommande till kronprins Johan Baptist Julii, sedermera Konung Karl XIV Johans, avkomling i rätt nedstigande led ...” (SO 1 §).

Kungen har också flera andra uppgifter utöver den formella uppgiften som statschef. Han är ordförande vid särskilda informationskonsejer med regeringen och vid den särskilda konsej i vilken regeringsskifte äger rum (5 kap. 1 § RF). Han förklarar riksmötet öppnat. Han är ordförande i Utrikesnämnden, där rikets förhållande till främmande makt avhandlas. Utländska ambassadörer överlämnar sina kreditivbrev till kungen. Kungen utfärdar utnämningssbrev till svenska konsuler utomlands. Kungen innehar dessutom den traditionella statschefsrollen i förhållande till främmande makt vid exempelvis statsbesök.

Det första argumentet mot monarkin är principiellt. I ett liberalt och demokratiskt samhälle ska alla offentliga poster i praktiken vara öppna för alla medborgare. Val ska stå i centrum vid tjänstebesättningar, inte släkttillhörighet.

Det andra argumentet bygger på insikten att vår monark och hans familj i kraft av sina ämbeten ännu innehar stor reell politisk makt, vilket kan bli avgörande vid svåra politiska och samhälleliga kriser.

Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 29 september 2011

Tina Acketoft (FP)

Anna SteeleKarlström (FP)